

Шановні педагоги !

Бібліографічна інформація - це відомості про документи (книги, статті, електронні ресурси тощо), необхідні і достатні для їх пошуку, відбору та використання, а також для повідомлення, рекомендації та популяризації.

Бібліотека ОІППО підготувала інформаційний огляд статей, котрий, сподіваємося, стане помічником у відборі необхідної літератури для підвищення фахового рівня, психолого-педагогічної, науково-дослідної, методичної діяльності. До огляду увійшли статті з питань виховної роботи в школі та їх тезисний зміст.

Список складений з джерел , що зберігаються у бібліотеці. Завітавши до бібліотеки інституту, ви зможете отримати потрібний матеріал та зробити ксерокопії або світлини.

Список рекомендованих статей

1. Бех І. 5 аксіом Олександра Захаренка. Олександр Захаренко в контексті сучасних проблем духовності. / І. Бех // Методист. – 2022. -- № 3-4. – С. 30-35.

Передмова.

Олександр Захаренко, якого ми нині віншуємо, був великим, однак не камерним освітянином, а несамовитим просвітителем. Адже його дієво турбувала доля як малої, так і великої Батьківщини. Він залишається сином нашої України, оскільки вона його породила, а він вірно їй служив. Олександр Захаренко залишив після себе досить місткий світоглядно-науковий, хоча і не розлогий скарб. Він характеризується практичною вивіреністю, відточеністю кожної думки. Зупинимось на деяких його аксіомах, які були запропоновані для вдосконалення виховного процесу учнівської молоді, і які набувають нині нового звучання.

Зміст.

Аксіома 1 «Самостійна дитина завжди має перевагу перед безпорадною»

Зазначимо, що прагнення до самостійності вважається однією з головних цінностей розвиненої особи. У процесі вікового онтогенезу ця властивість, втрачаючи ситуативність, стає доволі стійким особистісним утворенням.

Аксіома 2 «Ми виховуємо дітей красою речей, виготовлених своїми руками»

По-перше, сама ідея краси як милування, захоплення певними речами у внутрішньому світі особистості можлива лише тоді, коли вона піднялася від простої чуттєвості (зорового чи слухового сприйняття) й володіє певним знанням. Тоді тільки особистість наповнюється захопленням.

Аксіома 3 «Бійтеся байдужих людей»

Бійтеся байдужих людей, бо вони спонукають до лиха, невідвортної біди. Байдужа дитина не просто флегматик, це нерухома річ у процесі виховання...

Аксіома 4 «Поспішайте робити добро. Духовне добро – воно стократ цінніше від матеріального»

Це аксіома найвищого філософського рівня, що дає сенс достойного життя особистості. Тут оригінальним є акцент на часовій невідкладності її духовно-моральних вчинків.

Аксіома 5 «Треба привчати дитину й до рутинної праці, яка частіше трапляється в житті, ніж творча»

У цій ситуації розгортання добродійності в процесі предметно-перетворювальної, рутинної праці і водночас нейтралізації нижчих спонукань можливе за умови використання як рушійного чинника вольової мотивації. Якраз для вольової дії (хотіння й рішення) залежатиме свобода і незалежність добродійності і водночас звільнення від полону нижчих пристрастей, у якому вона перед тим знаходилась.

2. Кириченко В. Як поєднати змістове й цікаве в національно-патріотичному вихованні / В. Кириченко // Методист. – 2019. – № 10. – С.28-37.

Передмова.

Національно-патріотичне виховання, можливо, якнайбільше потребує від педагогів неперервного активного пошуку адекватних відповідей на суспільно-політичні виклики, з якими мало не щодня стикається народ країни, що воює, постійного оновлення педагогічних методів чи технологій. Інколи нам видається, що нічого такого не відбувається, що ми безнадійно гальмуємо зі своїми вже нікому не потрібними в глобалізованому світі питаннями про патріотизм і національно-патріотичне виховання.

Зміст.

Споконвічні питання.

Сакраментальні питання про свідому ідентифікацію з певним народом, сенс патріотичної поведінки й відновлення ефективних методів виховання патріотизму хвилюють людство не одно тисячоліття.

Ефективні виховні практики

Масова виховна практика свідчить на користь таких: робота з великими текстовими масивами першоджерел за методом «мозаїка»; конкурс історичного есе; створення коміксів, карикатур, меметичних зображень (гумор – найпопулярніший сучасний жанр...); упорядкування портфоліо родинних реліквій і/чи традицій; кастинг і розучування патріотичних пісень, написання Книги пам'яті (школи, району, міста)

Арт-технології

Арт-технологіях – це технології, запозичені з певних жанрів мистецтва. Насамперед: технології сучасного театру, художньо-прикладні технології, ігрові, фото-, відеотехнології, евенттехнології.

Рефлексія

Загальноновизнаною є класифікація, заснована на функціональних відмінностях: рефлексія настрою та емоційного стану; рефлексія діяльності;

рефлексія змісту інформації – усно(комплімент-похвала) та письмово (щоденник, синквейн).

Найкращий метод – приклад

Найкращий метод – це все ж власний приклад, що праця, яка перейшла у творчість, постійне осучаснення методичного інструментарію національно-патриотичного виховання значно збільшують його ефективність...

3. Маценко Ж. Духовність. Гуманність. Емпатійність. Психолого-методичний аспект. Практикум для педагогів і психологів ЗЗСО / Ж. Маценко// Методист. – 2019. --№ 9. – С.58-79.

Передмова.

Під впливом багатьох негативних соціально-економічних чинників нашого буття суттєво змінюються ціннісні орієнтації молоді від гуманістичних до меркантильних, прагматичних, втрачаються такі духовні цінності як доброта, здатність до співчуття, потреба в добродійності... Саме тому особливо гостра нині проблема духовного розвитку молоді особистості. Тому педагогам, психологам, освітянам вкрай необхідно орієнтуватися у вихованні на такі поняття, як «ціннісні орієнтації», «духовні вчинки», «гуманність», «емпатійність». Пропонуємо форми й методи роботи для формування гуманістичної спрямованості особистості й емпатійності зокрема.

Зміст.

Духовність і філософія серця

Духовність – це інтегральне утворення людської психіки, складне гармонійне поєднання певних психо-процесуальних й особистісних якостей людини. Найсуттєвішим для духовного розвитку є формування і реалізація вищих потреб людини: у пізнанні світу, себе, сенсу життя, визнанні й повазі з боку інших, у сприйманні й створенні краси, в утвердженні справедливості, психічному й особистісному вдосконаленні.

Емпатійна взаємодія з іншими

Гуманістичний світогляд у поєднанні з розвиненими гуманістичними потребами утворюють основу формування орієнтацій людини на емпатійну взаємодію з іншими.

Позитивне підкріплення і заохочення

Сфокусуємо увагу на тих методах роботи, які є орієнтовними й можуть утворити підґрунтя для їхньої творчої трансформації педагогом (психологом). Ефективним прийомом у формуванні емпатійності в будь-якому віці, а особливо у молодшому, є позитивне підкріплення, що в педагогіці відоме як заохочення.

Робота з батьками

Використовуючи формувальні методи, слід пам'ятати: їхня ефективність визначає узгодженість дій педагогів і батьків. Тому до системи виховних

впливів доцільно ввести різноманітні форми роботи з сім'єю. Так, батьками бажано провести цикл консультацій, а також ефективно. Формою є організація «Майстерні краси», де діти разом з батьками виготовлятимуть естетичні предмети, та презентують на конкурсах.

Виховний вплив мистецтва

Почуттєво-емоційний досвід дає людині практика власного життя . Поза особистим досвідом є лише один спосіб залучення до почуттів інших людей – це той, який сконцентровано й узагальнено в мистецтві.

Варто ознайомитися також з іншими статтями, які вийшли в журналі «Методист» упродовж 2019 – 2022 років.

1. Відповідальне громадянство в українській освіті. З досвіду Українського гуманітарного ліцею Київського національного університету імені Тараса Шевченка / Г. Сазоненко, К. Журба, Н. Нестеренко // Методист. – 2020. – 7-8. – С. 96-109.

2. Бех І. Сучасне виховання зростаючої особистості / І. Бех // Методист. – 2020. -- № 11-12. – С. 2-115.

3. Руса Т. Школа козацької педагогіки: концепція, модель, досвід упровадження / Т. Руса // Методист. 2020. -- № 2. – С.28-51.

Бібліотека ОІППО

2025 р.